

JAARPLAN KONINKLIJKE NEDERLANDSE VERENIGING VOOR LUCHTVAART 2022

JAARPLAN 2022 VAN HET HOOFDBESTUUR

01 NOVEMBER 2021

JAARPLAN 2022 VAN HET HOOFDBESTUUR

Inleiding

De afgelopen jaren hebben in het teken gestaan van het uitvoeren van het verbeterprogramma KNVvL naar een Hoger Niveau met als doel de organisatie en structuur van de KNVvL te verbeteren zodat in de toekomst het bestaansrecht van de vereniging wordt gewaarborgd.

Het Hoofdbestuur heeft geconstateerd dat voordat we over kunnen gaan tot de laatste fase van het verbeterprogramma het noodzakelijk is om de missie en visie en de daaruit volgende uitvoeringsagenda met elkaar waar nodig te herijken en te herbevestigen zodat er sprake is van een breed gedragen missie, visie en uitvoeringsagenda.

In 2022 zal het Hoofdbestuur werk maken van het “herijken” van KNVvL naar een Hoger Niveau en aangezien bovenstaand proces nog niet is afgerond, het nu voorliggende jaarplan een beleidsarm jaarplan maken. De oplettende lezer zal grote overeenkomsten met het jaarplan voor 2021 ontdekken.

Jaarplan in twee hoofdstukken

Het Jaarplan 2022 van het hoofdbestuur bestaat uit twee delen.

I. Uitwerking hoofddoelstellingen Strategische Agenda vanaf 2019

In het eerste hoofdstuk geeft het bestuur weer welke activiteiten verder worden ontplooid om invulling te geven aan de drie hoofddoelstellingen van de strategische agenda van de KNVvL.

II. Versterking samenwerking met bestuur, verenigingsbureau, afdelingen, clubs en leden

In het tweede hoofdstuk van het Jaarplan staan de plannen van het bestuur om de organisatie beter te laten functioneren. Daarbij ziet het bestuur een belangrijke taak om de samenwerking met en tussen afdelingen, het Verenigingsbureau en de individuele leden te versterken.

I. Uitwerking hoofddoelstellingen Strategische Agenda vanaf 2019

Het hoofdbestuur heeft drie hoofddoelstellingen geformuleerd in de Strategische Agenda vanaf 2019. De volgorde van de drie hoofddoelstellingen heeft geen relatie met prioritering of belangrijkheid. Met de uitvoering is al in 2019 direct begonnen. De uitvoering zal enkele jaren vergen.

1. Meer Ruimte voor Lichte Luchtvaart

De organisatie van de vereniging is afgelopen jaren ingrijpend verbeterd: met name de structuur en de samenwerking binnen de vereniging. Voorbeelden zijn het herleven van het voorzittersoverleg, de samenwerking van afdelingen en verenigingsbureau binnen centrale commissies, het verbetertraject voor het Verenigingsbureau, de herpositionering van de Raad van Advies en het oprichten van de Adviescommissies voor het bestuur.

In 2020 en 2021 is de structuur en de samenwerking echter onder druk komen te staan. Er is extra aandacht gegeven aan het versterken van het bestuur. Dit zal naar verwachting eind 2021 ingericht zijn, waarna er in 2022 weer aandacht gegeven kan worden aan de verdere versterking van het verenigingsbureau.

De KNVvL is vertegenwoordigd in de overheidscommissie die zich bezighoudt met de herziening van het luchtruim. Dat is een belangrijk orgaan voor onze doelstelling Meer Ruimte voor Lichte Luchtvaart. In tegenstelling tot enkele jaren geleden, is de positie van de KNVvL in dit dossier veel beter en sterker. Bestuur en directeur van het verenigingsbureau blijven zich inspannen. Vooral de leden van de centrale commissie Luchtruim geven hier inhoudelijke invulling aan. Deze herziening loopt tenminste tot 2023 door en is dus een jaarlijks terugkerende activiteit.

Het hoofdbestuur stelt zich ten doel de interne samenwerking verder te verbeteren, zoals wordt beschreven in het tweede hoofdstuk van het Jaarplan, evenals de samenwerking met overheden, relevante organisaties en Haagse, regionale of lokale politiek.

Het bestuur wil door verdere bundeling van krachten de vereniging versterken, zo mogelijk ook met organisaties die wat betreft doelstellingen nauw verwant zijn aan de KNVvL.

Activiteiten in 2022

- Deelname aan overleg herindeling luchtruim, met als doel tenminste behoud van huidige hoeveelheid luchtruim (en behoud van locaties) voor lichte luchtvaart in totaliteit en per tak
- Groei van het aantal leden van de KNVvL met 5% , door het behoud van bestaande, werven van nieuwe leden en aandacht voor de organisatiegraad van luchtSPORTERS (ontzorgen).
- Specifieke aandacht voor verjonging van de KNVvL
- Vergroten media bereik via bestaande kanalen (Websites, Instagram, Facebook etc.)
- Verdere groei naamsbekendheid KNVvL
- Contacten op politiek en overheidsniveau verder verbeteren, door een stakeholderplan

2. Gekwalificeerde Organisatie voor Lichte Luchtvaart

De KNVvL wil voor de rijksoverheid het belangrijkste aanspreekpunt voor lichte luchtvaart blijven en die positie voor alle luchtSPORTERS en luchtvaart versterken. In de Strategische Agenda is dit verwoord in de hoofddoelstelling Gekwalificeerde Organisatie voor Lichte Luchtvaart. Gekwalificeerd betekent dat de KNVvL door de overheid erkende brevetten uitdeelt en de erkende organisatie is voor kwaliteitsborging voor examens, opleidingen en veiligheid. Dat is praktisch te vertalen in dat de KNVvL aan organisaties, clubs, verenigingen, bedrijven etc. een keurmerk kan toekennen.

Dit heeft vergaande consequenties voor met name kwaliteitsborging en transparantie van de vereniging. De erkenning als gekwalificeerde organisatie vereist dat voor belangrijke processen kwaliteitsgaranties worden gegeven. Concreet gaat het om: opleidingen, examens, brevetten en veiligheid.

Het is niet de bedoeling dat de KNVvL zelf praktijkopleidingen gaat verzorgen, omdat we de menskracht niet hebben om al het werk te doen dat nu door vrijwilligers gebeurt, zoals het opstellen van

opleidingsprogramma's, syllabi, formats en auditeren van opleidingsbedrijven en waarvoor opleidingsorganisaties wel de benodigde faciliteiten als terreinen, vliegtuigen en instructeurs hebben. De clubs, scholen en bedrijven kunnen voor hun opleidingen een keurmerk toegekend krijgen als ze voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen. De KNVvL kan daarnaast clubs, scholen en bedrijven die opleidingen verzorgen bij elkaar brengen om van elkaar te leren en door samenwerking opleidingen te verbeteren.

De KNVvL (afdelingen) kan wel een rol spelen in de ondersteuning bij de theorie opleidingen en examens. Zo is het nu al zo dat de ballonvaart-, de zweefvlieg- (gedeeltelijk) en de RT opleiding door de KNVvL ondersteund wordt. Dit voorkomt dat iedere club, school of bedrijf dit zelf moet gaan opzetten en waarborgt de continuïteit.

De bedoeling is om in samenwerking met afdelingen tot kwaliteitsstandaarden te komen en een keurmerk voor opleidingen in te stellen, toe te kennen en te auditeren. Door de KNVvL erkende clubs, scholen etc. leggen verantwoording af over toepassing van de standaard, borgen de kwaliteit van de examens door onafhankelijke examinering en zijn transparant naar KNVvL, overheden en anderen.

We zorgen er voor dat veiligheid binnen de gehele organisatie op hoog niveau en volgens 'just culture' is georganiseerd, waaronder een transparant en 'lerend' meldsysteem voor voorvallen.

Zo geldt het ook voor brevetten. Brevetten worden alleen verstrekt aan hen die voldoen aan de vastgestelde voorwaarden – de uitgifte is gekwalificeerd en gedocumenteerd. Waar de Nederlandse overheid voor bepaalde luchtsporten thans nog geen erkende brevetten kent, verwachten andere buitenlandse overheden (zoals bijvoorbeeld Oostenrijk voor scherm- en deltavliegers) van Nederlandse luchtsporters een rijkserkend brevet. Dat is logisch en daarmee een kans en noodzaak voor de KNVvL.

Niet alleen rijkserkenningen dwingen tot kwaliteitsborging. Het gaat ook om vereiste kwaliteit in het kader van aansprakelijkheid. De vereiste kwaliteitsborging is met de toenemende regelgeving steeds moeilijker uit te voeren door vrijwilligers individueel. Zeker nu we te maken hebben met een juridisering van de samenleving, kiest het bestuur voor een goede kwaliteitsborging zodat vrijwilligers nadrukkelijk worden behoed voor een aansprakelijkheid die niet van hen kan worden verlangd of die zij niet zouden wensen.

Consequentie zal zijn dat een aantal verantwoordelijkheden noodzakelijkerwijs centraal worden belegd. Om verwarring over de noodzakelijk gezamenlijke organisatie te voorkomen, wordt het adagium *Decentraal wat kan en Centraal wat moet*, vervangen door *Centraal wat nodig is en Decentraal wat kan*. Met het begrip 'wat nodig is' ontstaat een situatie dat het te verantwoorden en uit te leggen is dat zaken centraal worden georganiseerd. We kiezen nadrukkelijk voor een nieuw vocabulaire: gezamenlijk in plaats van centraal; duidelijk in plaats van strak; samenwerken in plaats van opheffen autonomie; transparantie in plaats van overname van verantwoordelijkheden; professioneel in plaats van vrijblijvend.

Het hoofdbestuur wil deze transitie en verbetering gezamenlijk met het verenigingsbureau en de afdelingsbesturen uitvoeren. Dat gaat niet van de ene op de andere dag; daarvoor is een intensieve samenwerking nodig. Er is in 2019 hier een eerste aanzet voor gemaakt waarbij gedeeltelijk inzicht is gecreëerd in de organisatie van verschillende processen bij bestuur, verenigingsbureau en afdelingen. Er is nog geen route bepaald, er is nog geen plaatje van een organisatie of herverdeling van taken en verantwoordelijkheden. We staan aan het begin van het proces.

Activiteiten in 2022

- Verder uniformeren proces van afnemen van schriftelijke examens en verwerking van de examenuitslag uit oogpunt van transparantie en kwaliteitsborging
- Benoemen kwaliteitsnorm en verbeteren (daar waar nodig/mogelijk) huidige processen van (totstandkoming van) opleidingscurriculum en eindtermen uit oogpunt van kwaliteit en identificeren van overeenkomsten om van elkaar te leren
- Relatie KNVvL- STEBZ herijken

3. Expertisecentrum voor Lichte Luchtvaart

Het hoofdbestuur heeft Expertisecentrum voor Lichte Luchtvaart benoemd als derde hoofddoelstelling. Met Expertisecentrum willen we duidelijk maken dat we veel kennis hebben, die beter bundelen, verder ontwikkelen en vooral ook beschikbaar stellen. Natuurlijk zijn we er voor onze afdelingen, verenigingen,

vlieg(scholen) en leden; maar niet exclusief. We zijn er ook voor ondersteuning van overheden en andere organisaties op het gebied van lichte luchtvaart. Innovatie is een wezenlijk onderdeel.

Het expertisecentrum wordt geen kantoor met een voordeur en een bibliotheek, het is juist ons netwerk van onze afdelingen met de afdelingscommissies en vrijwilligers, het verenigingsbureau met de centrale commissies en de eigen medewerkers, de Raad van Advies met de leden en hun netwerken en het bestuur met eigen deskundigheid en netwerken. Met de verbeterde organisatie kunnen we beter de vruchten plukken als we het expertisecentrum willen ontwikkelen.

We willen ook nieuwe stappen zetten en dan gaat het om de innovatie. Daarvoor is het gewenst om de contacten met kennis- en onderwijsinstellingen en overheids- en luchtvaartorganisaties aan te knopen of te verbeteren. Afgelopen jaren zijn veel zaken verbeterd; we willen het nog verder verbeteren.

Van groot belang voor alle vliegende leden is veiligheid. In de eerste plaats voor hun eigen veiligheid en daarnaast ook vanwege de negatieve aandacht die met voorvallen gepaard gaat. Voorvallen zullen er altijd zijn; het is vooral zaak om de oorzaken ervan te analyseren en daar lering uit te trekken. Daar ziet het bestuur een rol voor weggelegd in het kennisnetwerk van het expertisecentrum. Eerst dient verder geïnventariseerd te worden op welke terreinen bundeling, versterking en uitdragen van kennis noodzakelijk of gewenst, op welke wijze dat het beste kan worden bereikt, wat de consequenties zijn voor de huidige organisatie en de mensen die het werk verrichten en in welke fases en termijnen we kunnen toegroeien naar de gewenste situatie.

Activiteiten in 2022

- Verlenen van (juridische) ondersteuning aan leden of clubs ter zake van procedures met betrekking tot wet- en regelgeving op gebied van luchtvaart, inclusief grondgebruik.
- Verduidelijken aanspreekpunten voor media
- Verder kennis beschikbaar maken die voor leden van belang is (bijvoorbeeld over luchtruim, regelgevingen, vliegmogelijkheden, verzekeringen etc.) en onderzoeken naar verbetermogelijkheden; mogelijk inrichting van ledenloket
- Kennis beschikbaar maken die voor overheden en andere organisaties van belang is (bijvoorbeeld over regelgeving en milieuaspecten) en onderzoeken naar verbetermogelijkheden; mogelijk inrichting van adviesloket
- Opzetten Q&A wet en regelgeving voor de lichte luchtvaart
- Inventariseren beschikbare kennis en systemen voor voorvalmeldingen en mogelijkheden voor lerend vermogen en te komen tot optimalisering, binnen de Centrale Commissie Veiligheid
- Verder opzetten van opleidingsprogramma's (bijvoorbeeld om na de basisopleiding verder te kunnen leren) en de kennis met elkaar te delen om van elkaar te leren en te streven naar verbetering
- Uitbreiden bestaande en optionele contacten met kennisinstituten voor innovatie van lichte luchtvaart en opzetten van netwerken
- Inventariseren kennis en relaties van niet-vliegende afdelingen om maximaal in te zetten voor expertisecentrum
- Crisisplan en woordvoering vastleggen in geval van calamiteiten (ongevallen).

II. Versterking samenwerking met Afdelingen, Leden en Verenigingsbureau

Het bestuur constateert dat de structuur en cultuur van de vereniging afgelopen jaren ingrijpend is verbeterd. Er wordt veel meer en beter samengewerkt. Het verbeterproces heeft een sterk fundament gelegd om vooral stevig verder te bouwen. Het bestuur neemt daarin de regie. Dat betekent dat veel werk wordt gemaakt van intensivering van de contacten met het Verenigingsbureau, de afdelingen en uiteindelijk ook de individuele leden. Dit proces beslaat enkele jaren en is begonnen in 2019. Door omstandigheden is de samenwerking in 2020 onder druk komen te staan. Er ligt een belangrijke taak voor het nieuwe bestuur om dit weer te herstellen en de blik opnieuw naar buiten te richten.

1. Behoeft van leden, afdelingen en overheid: het bestaansrecht van de KNVvL

Geïnteresseerden kunnen in principe niet zomaar zelfstandig beginnen aan lichte luchtvaart. Daarvoor zijn organisaties nodig die zorgen voor benodigde opleidingen en voorzieningen. Kort gezegd: daarom is het operationeel noodzakelijk dat geïnteresseerden zich aansluiten bij organisaties, verenigingen/clubs, opleidingen en scholen.

Scholen en verenigingen hebben, behalve bij het opleiden van hun leden, over het algemeen weinig of geen invloed op de externe (rand)voorwaarden als luchtruim en regelgeving. Daarvoor is het nodig dat zij hun krachten bundelen in een organisatie die wel in staat is om hier invloed op uit te oefenen. Kort gezegd; daarom is het tactisch noodzakelijk dat scholen en clubs nauw (blijven) samenwerken.

Ook voor de verschillende onderdelen van de lichte luchtvaart is het bijna onmogelijk om op eigen kracht invloed uit te oefenen op overheidsbeleid en regelgeving. Daarvoor is een organisatie nodig die wel zorgt voor voldoende mogelijkheden in wet- en regelgeving, en ruimte vanaf de grond en in de lucht. Daarom is het strategisch noodzakelijk om te kiezen voor bundeling binnen de lichte luchtvaart. Mede daarom bestaat de KNVvL.

Aan de andere kant van het spectrum ziet de overheid zich gedwongen tot verdere regulering en beperkt zij de ruimte voor de lichte luchtvaart steeds meer. Daarnaast is het voor de overheid gemakkelijker, en dus wenselijk, om met één organisatie te overleggen en afspraken te maken in plaats van met allerlei verschillende organisaties. Meer regels (in de zin van afspraken, zelfdiscipline en kwaliteitsborging) kunnen bevorderen dat het luchtruim door meer mensen kan worden gebruikt, als het aan de KNVvL ligt. De KNVvL is de belangrijkste gesprekspartner voor de overheid op het gebied van lichte luchtvaart als zo veel als mogelijk beoefenaren worden verenigd.

Het 'zoveel als mogelijk' is geen puur kwantitatieve maatstaf. Dit wordt ook bepaald door kwaliteit van organisatie, faciliteiten, mogelijkheden, kennis en kunde. Om de doelstellingen waar te maken en in de behoeften van leden, afdelingen en bestuur te voorzien, bestaat het Verenigingsbureau.

*Uitvoering aanpassing Statuten & organisatie documenten en implementeren Minimale Kwaliteitseisen NOC*NSF*

Naar aanleiding van de uitkomst van het traject rond de herijking van KNVvL naar Hoger Niveau zal in 2022 een meer omvattende wijziging worden doorgevoerd van de statuten, samen met aanpassing van het huishoudelijk reglement.

Activiteiten in 2022

- Aanpassen statuten & Organisatiedocumenten KNVvL
- Aanpassen huishoudelijk reglement KNVvL
- Start acties ten behoeve van implementatie nieuwe Code Goed Sportbestuur NOC*NSF
- Implementatie aangescherpte Minimale Kwaliteitseisen NOC*NSF
- Evalueren en verder optimaliseren KNVvL op hoog niveau

2. Kennismaking met de leden: zoeken naar de behoefte

De KNVvL is er voor de leden, maar de leden is vaak onvoldoende duidelijk waarom de KNVvL bestaat. Verdere verbetering van de relevantie van de KNVvL is noodzakelijk. Als de drie concrete ambities worden ingevuld, is de relevantie van de KNVvL bijna onomstotelijk duidelijk. Maar dat is niet voldoende.

Om relevanter te zijn voor leden is het van belang om te weten welke behoefte leden hebben (is het meer dan 'alleen vliegen'?).

Uitvoering: samenwerking bestuur en verenigingsbureau voor contact leden

Voor het intensiveren van de contacten met de leden en het zoeken naar hun behoeften gaan bestuur en verenigingsbureau nauw samenwerken. Daarvoor wordt geen specifiek traject opgezet, maar dit dient te gebeuren binnen de bestaande organisatiestructuur.

Activiteiten in 2022:

- Instellen/voortzetten ledenpanel en uitvoeren van enkele peilingen
- Verder personaliseren media voor leden
- Verhogen participatie van afdelingen aan nieuwsbrieven

3. Kennismaking met afdelingen: zoeken naar verbetering van de samenwerking

Het hoofdbestuur wil graag de afdelingen (nog) beter leren kennen. Niet om de afdelingen te gaan aansturen, maar wel om te weten wat er speelt en hoe het er binnen de afdelingen aan toe gaat. De eerste kennismakingsronde van de bestuursleden heeft tot meer inzicht geleid, maar is nog niet voltooid.

Functioneert de ene afdeling behoorlijk goed en zijn er genoeg vrijwilligers; bij andere afdelingen is de bestuurskracht veel minder. Dat is herkenbaar bij onder meer het onderwerp begrotingen en jaarplan. Verder is deelname aan centrale commissies veelal beperkt en worden vragen die gesteld worden met betrekking tot input voor onder andere overheidsdocumenten niet beantwoord. Ook financiële processen die via de afdelingen lopen worden kwalitatief niet afgehandeld zoals afgesproken. In 2022 zal verder gezocht worden naar verbeteringen op dit vlak waarbij ook de vraag gesteld kan worden of de afdelingen op al deze vlakken ook daadwerkelijk input moeten geven.

Het bestuur wil de afdelingsbesturen beter leren kennen, inzicht krijgen in de jaarplannen, organisatievorm en de behoeften. Het bestuur wil nadrukkelijk af van een 'wij-zij-denken'. Daarvoor is het wel nodig om afdelingsbesturen en vrijwilligers te leren kennen. 'Wij-zij-denken' heeft de minste kans als mensen elkaar kennen; dan wordt dit begrip vervangen door 'samen-denken' ofwel 'samenwerken'.

Binnen diverse afdelingen zijn vrijwilligers overbelast. Veel organisaties worstelen met dit fenomeen. Het bestuur zal samen met de afdelingen onderzoeken waar zij de afdelingen kunnen ondersteunen bijvoorbeeld door te helpen hun afdelingsorganisatie te vereenvoudigen of te verbeteren, door aan te geven op welke wijze medewerkers van het verenigingsbureau kunnen ondersteunen of werk overnemen en door te bespreken welke taken kunnen worden overgedragen of afgestoten. Dit gaat louter over ondersteuning en verbetering. Verder kunnen zaken die bij een afdeling horen ook bij procuratie bij die afdeling neergelegd worden.

Algemene Luchtvaart afdelingen betrekken bij Expertisecentrum

De meer algemene Luchtvaart afdelingen (Algemene Luchtvaart, Luchtvaartwetenschappen en Luchtvaartkennis) vormen in historisch perspectief de basis van de KNVvL. De vraag rees welke positie deze afdelingen innemen in de toekomstige KNVvL.

Het bestuur kiest er nu voor de focus te leggen op het ontwikkelen van een Expertisecentrum voor Lichte Luchtvaart. Juist voor deze afdelingen ziet het bestuur een zeer belangrijke rol voor participatie met kennis, menskracht, activiteiten en relaties. Daarmee parkeert het bestuur vooralsnog de discussie over organisatievormen. Het bestuur wil juist benadrukken dat deze afdelingen belangrijk zijn voor de toekomst van de vereniging en hen uitnodigen samen aan die toekomst te werken, samen met andere afdelingen en medewerkers om te komen tot een subliem kenniscentrum.

Uitvoering: bestuursleden zorgen voor contacten specifieke afdelingen

Het bestuur wil de samenwerking met afdelingsbesturen verbeteren. Het bestuur zal daarvoor in 2022 het contact met de afdelingsbesturen verder uitbouwen.

Het verenigingsbureau heeft voor iedere afdeling een contactpersoon.

Ronald Overdijk

- Parachutespringen
- Paramotorvliegen
- Historische Luchtvaart

Jacqueline Zwarteveen

- Ballonvaren

Bryan Meijers

- Gemotoriseerd Vliegen
- Aerobatics
- Schermvliegen
- Deltavliegen

José Snoek-Charmant

- Algemene Luchtvaart
- Luchtvaartkennis
- Luchtvaartwetenschappen
- Modelvliegsport
- IACE
- Drones

Frouwke Kuijpers

- Zweefvliegen

Activiteiten in 2022

- Bestuursleden intensiveren de contacten met de afdeling, om te bespreken wat wensen en behoeften zijn
- Bestuursleden bespreken met afdelingen hoe vrijwilligers kunnen worden ontlast en hoe bedrijfsprocessen kunnen worden verbeterd
- Waarde van het voorzittersoverleg verhogen door de relevante onderwerpen voor beleidsontwikkeling te bespreken afgestemd op de strategische cyclus, minimaal 2x per jaar.
- Ondersteuning van afdelingsbesturen in strategisch proces en aanbieden van formats voor: bijdragen strategische agenda, opstellen jaarplannen en begroting, monitoring voortgang en opstellen jaarverslag en jaarrekening
- Instellen/uitbouwen ledenpanel en uitvoeren van enkele peilingen
- Luchtvaart afdelingen nauw betrekken bij in te richten Expertisecentrum. Maar eerst doelen voor expertisecentrum benoemen.

Tot slot

Het hoofdbestuur ziet 2022 als een belangrijk jaar voor de KNVVl om haar ambities scherp te formuleren en te voorzien van een uitvoeringsagenda.

Het bestuur nodigt iedereen uit om vooral samen aan de slag te blijven met onze eigen toekomst.

Hoofdbestuur KNVVl

Woerden, 01 november 2021